

ΚΑΡΤΕΛΕΣ ΤΕΚΜΗΡΙΩΣΗΣ ΥΠΑΙΘΡΙΩΝ ΓΛΥΠΤΩΝ

Σιντριβάνια – Εικαστικά Γλυπτά – Ανδριάντες – Προτομές ΤΥΡΝΑΒΟΣ

α/α	1	Ταυτότητα Υπαίθριου Γλυπτού	Φωτογραφία
Στοιχεία Έργου	Όνομασία Έργου	:	“Αχιλλέας Τζάρτζανος”
	Θεματική Κατηγορία	:	Προτομή
	Όνομα Γλύπτη	:	Παππάς Γιάννης
	Φορέας Ανάθεσης	:	Δήμος Τυρνάβου
	Δήμαρχος /	:	Χατζηκρανιώτης Ιάσων
	Χρονολογία τοποθέτησης	:	1976
	Τόπος Τοποθέτησης	:	Οδός Λαρίσης (έναντι Εμμανουήλειου Πνευματικού Κέντρου)
Σύντομη Περιγραφή και Σχολιασμός Έργου	Το <u>πρώτο</u> γλυπτό που τοποθετήθηκε σε δημόσιο ή κοινόχρηστο χώρο του Τυρνάβου, είναι η προτομή του επιφανούς Τυρναβίτη παιδαγωγού, φιλολόγου και γλωσσολόγου Αχιλλέα Αθανασίου Τζάρτζανου. Με την προτομή η Δ.Α. Τυρνάβου επιχειρεί να τιμήσει τον σπουδαίο δάσκαλο των γραμμάτων και της γραμματικής, αλλά και να αναδείξει την πνευματικότητα των ανθρώπων της πόλης του Τυρνάβου. Η μαρμάρινη προτομή τοποθετήθηκε στην είσοδο της πόλης του Τυρνάβου, απέναντι από το Εμμανουήλαιο Πνευματικό Κέντρο, στο ισόγειο του οποίου λειτουργούσε δημοτική βιβλιοθήκη και πλησίον του παρακείμενου ιστορικού 1ου Γυμνασίου του Τυρνάβου που σήμερα φέρει την ονομασία Γυμνάσιο «Αχιλλέας Τζάρτζανος» προς τιμήν του. Η προτομή τοποθετήθηκε κατά τρόπο που φαίνεται να υποδέχεται τους επισκέπτες και τους ταξιδιώτες στην πόλη των γραμμάτων και του πολιτισμού... Ο γλύπτης αποδίδει τη μορφή του Αχ. Τζάρτζανου με ρεαλισμό και μεγαλοπρέπεια, μέσα στις καθιερωμένες νόρμες των προτομών, προσέχοντας ιδιαίτερα την ενδυμασία του...		

α/α	2	Ταυτότητα Υπαίθριου Γλυπτού	Φωτογραφία
Στοιχεία Έργου	Όνομασία Έργου	:	“Το Μικρό Αγόρι”
	Θεματική Κατηγορία	:	Σιντριβάνι
	Όνομα Γλύπτη	:	Καλακαλλάς Γιώργος
	Φορέας Ανάθεσης	:	Δήμος Τυρνάβου
	Δήμαρχος /	:	Κουγιώνης Δημήτρης
	Χρονολογία τοποθέτησης	:	1980-82
	Τόπος Τοποθέτησης	:	Αρχική τοποθέτηση στην τοποθεσία Τούμπα (Αναψυκτήριο) Σήμερα αγνοείται
Σύντομη Περιγραφή και Σχολιασμός Έργου	Το γλυπτό αυτό κατασκευασμένο από χαλκό, είχε τοποθετηθεί σε σιντριβάνι νότια του αναψυκτηρίου, που σήμερα δυστυχώς αγνοείται η ύπαρξή του... Ίσως φιλοξενείται στις αποθήκες του Δήμου! Ήταν μια ιδιαίτερη καλλιτεχνική έκφραση σιντριβανιού του γλύπτη, τοποθετημένο στο κέντρο κυκλικής ή τετράγωνης βάσης. Παρουσίαζε έναν μικρό αγόρι – έφηβο, να ουρεί καλυπτόμενο με την αθωότητα της ηλικίας, από τα αδιάκριτα μάτια των επισκεπτών... Η χρονολογία τοποθέτησης βασίσθηκε σε πληροφορίες παλιών αιρετών.		

α/α	3	Ταυτότητα Υπαίθριου Γλυπτού	Φωτογραφία
Στοιχεία Έργου	Όνομασία Έργου	: “Η Κόρη”	
	Θεματική Κατηγορία	: Αμιγώς Εικαστικό	
	Όνομα Γλύπτη	: Καλακαλλάς Γιώργος	
	Φορέας Ανάθεσης	: Δήμος Τυρνάβου	
	Δήμαρχος /	: Κουγιώνης Δημήτρης	
	Χρονολογία τοποθέτησης	: 1983-86	
	Τόπος Τοποθέτησης	: Αρχική τοποθέτηση στην τοποθεσία Τούμπα (Αναψυκτήριο)	
Σύντομη Περιγραφή και Σχολιασμός Έργου	Το γλυπτό (1,20 X 1,00 X 1,00 μ.) “Η Κόρη” ήταν το πρώτο της κατηγορίας των αμιγώς εικαστικών γλυπτών που απέκτησε η πόλη του Τυρνάβου. Ήταν μία γυναικεία μορφή σε καθιστή στάση, που είχε τοποθετηθεί σε χώρο Ν.Α. του αναψυκτηρίου. Σήμερα δυστυχώς βρίσκεται στην αποθήκη του Δήμου... Ήταν μια μοντέρνα καλλιτεχνική έκφραση του γλύπτη μιας νέας γυναίκας, της κόρης, όπως ο ίδιος την ονόμασε, σε θέση καθιστή, για την κατασκευή της οποίας χρησιμοποίησε χαλκό. Το έργο χαρακτηρίζουν οι γεωμετρικές διαστάσεις και η αφαίρεση. Το πρόσωπο αινιγματικό κοιτάζει κάπου απροσδιόριστα και τα χέρια της ακουμπισμένα στα γόνατα!!! Η επιδραστική δύναμη του γλυπτού υπήρξε αξιοσημείωτη. Η αθωότητα, η οικειότητα, και ο πλούτος των ευγενικών συναισθημάτων που κυριαρχούν, δημιουργούν μια έντονη ευφορία για όλους τους επισκέπτες...		

α/α	4	Ταυτότητα Υπαίθριου Γλυπτού		Φωτογραφία
Στοιχεία Έργου	Όνομασία Έργου	:	“Τα Άλογα του Φαέθωνα ή Φαέθοντα”	
	Θεματική Κατηγορία	:	Αμιγώς Εικαστικό	
	Όνομα Γλύπτη	:	Καλακαλλάς Γιώργος	
	Φορέας Ανάθεσης	:	Δήμος Τυρνάβου	
	Δήμαρχος /	:	Κουγιώνης Δημήτρης	
	Χρονολογία τοποθέτησης	:	1990	
	Τόπος Τοποθέτησης	:	Αρχική τοποθέτηση νότια της κ. πλατείας Τυρνάβου. Σήμερα θόρια της κ. πλατείας της πόλης – Πλ. Νικολάου Εμμανουήλ	
Σύντομη Περιγραφή και Σχολιασμός Έργου	Γλυπτό από χαλκό (1,10 Χ 0,80 Χ 0,60 μ.). Είναι ένα εικαστικό έργο του Γιώργου Καλακαλλά έξω από τα καθιερωμένα, τάση που εξάλλου χαρακτήριζε τον Τυρναβίτη γλύπτη, καλλιτέχνη και καθηγητή της Ανώτατης Σχολής Καλών Τεχνών (ΑΣΚΤ). Πρόκειται για ένα σύμπλεγμα τριών κεφαλών αλόγων και βασίζεται στον μύθο του Φαέθωνα ενός τολμηρού νέου που ήταν αποφασισμένος να επιχειρήσει το ακατόρθωτο, που υπερεκτίμησε τις δυνάμεις του, βρίσκοντας τραγικό τέλος... Η δεύτερη εκδοχή αναφέρεται στα καρτερικά τετράποδα του Τυρνάβου. Το άλογο, σύντροφος χιλιάδων ετών του ανθρώπου στην αναζήτηση, στη δουλειά, στον πόλεμο... απεικονίζονται σε ένα σύμπλεγμα τριών κεφαλών στα οποία κυριαρχεί ο ρεαλισμός και η δύναμη όπως αποδίδονται από τον γλύπτη. Φαίνονται να ξεπηδούν μέσα από την εύφορη γη του Τυρνάβου, γεμάτα ζωή, χλιμιντρίσματα και διάθεση, σύντροφοι για χρόνια του λαού της περιοχής, συνδιαμορφωτές της προόδου του τόπου αυτού...			

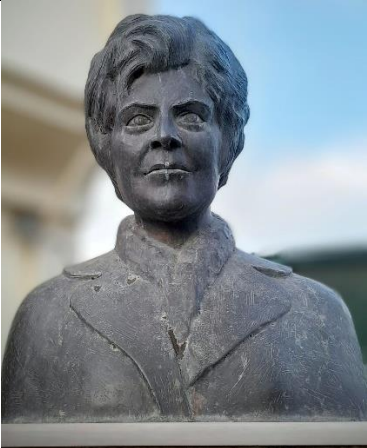
α/α	5	Ταυτότητα Υπαίθριου Γλυπτού		Φωτογραφία
Στοιχεία Έργου	Όνομασία Έργου	:	“Δανιήλ Δανιήλ” (Αλεξάνδρου)	
	Θεματική Κατηγορία	:	Προτομή	
	Όνομα Γλύπτη	:	Καλακαλλάς Γιώργος	
	Φορέας Ανάθεσης	:	Δήμος Τυρνάβου	
	Δήμαρχος /	:	Κουγιώτης Δημήτρης	
	Χρονολογία τοποθέτησης	:	1991	
	Τόπος Τοποθέτησης	:	Οδός Λαρίσης έναντι 1^{ου} Γυμνασίου Τυρνάβου «Αχιλλέας Τζάρτζανος»	
Σύντομη Περιγραφή και Σχολιασμός Έργου	Η προτομή από μάρμαρο του σπουδαίου Τυρναβίτη ζωγράφου Δανιήλ Δανιήλ (Αλεξάνδρου) βρίσκεται τοποθετημένη σε ψηλό βάθρο στο πάρκο απέναντι του 1ου Γυμνασίου Τυρνάβου, με προσανατολισμό προς την είσοδο του Γυμνασίου «Αχιλλέας Τζάρτζανος», έτσι ώστε να αντικρύζουν την προτομή οι διερχόμενοι της κεντρικής οδού, όπως και οι μαθητές του Γυμνασίου. Στέκεται αγέρωχα να καλεί τους νέους να μνηθούν στον απέραντο κόσμο της τέχνης και ιδίως της ζωγραφικής... Ο γλύπτης Καλακαλλάς Γιώργος απέδωσε λιτά και ρεαλιστικά του προσώπου του ζωγράφου προσδίδοντας ένα ήρεμο και ευτυχισμένο πρόσωπο, τονίζοντας την χαρακτηριστική μακριά του κόμη, με ελεγχόμενη την απόδοση της ενδυμασίας του. Η επιγραφή αναγράφει: “ΔΑΝΙΗΛ ΔΑΝΙΗΛ // ΖΩΓΡΑΦΟΣ // 1914 – 1988” Ο Δανιήλ Δανιήλ δώρισε στον Δήμο 20 έργα του ανεκτίμητης καλλιτεχνικής αξίας τα οποία βρίσκονταν σε ειδική διαμορφωμένη αίθουσα στο Εμμανουήλαιο Πνευματικό Κέντρο, ενώ στο Δημαρχείο της πόλης στο Γραφείο του Δημάρχου, βρίσκονται και 2 ακόμη έργα του, η προσωπογραφία του και το πορτρέτο της αγαπημένης του συζύγου Κωνσταντίνας. Ένας άλλος ευεργέτης και δωρητής του Δήμου Τυρνάβου, ο Νικόλαος Πέτρου Εμμανουήλ, δώρισε επίσης στον Δήμο Τυρνάβου 20 πίνακες ζωγραφικής του ζωγράφου Δανιήλ Δανιήλ (Αλεξάνδρου), του οποίου οι πίνακες και τα καβαλέτα του σήμερα να βρίσκονται σε δημοτικό χώρο...			

α/α	6	Ταυτότητα Υπαίθριου Γλυπτού		Φωτογραφία
Στοιχεία Έργου	Όνομασία Έργου	:	“Ο Αντάρτης – Μνημείο Πεσόντων Εθνικής Αντίστασης Τυρνάβου”	
	Θεματική Κατηγορία	:	Αδριάντας	
	Όνομα Γλύπτη	:	Καλακαλλάς Γιώργος	
	Φορέας Ανάθεσης	:	Δήμος Τυρνάβου – ΠΕΑΕΑ Παρ. Τυρνάβου	
	Δήμαρχος /	:	Κουγιώνης Δημήτρης	
	Χρονολογία τοποθέτησης	:	1991	
	Τόπος Τοποθέτησης	:	Οδός Λαρίσης (Πάρκο Τούμπα)	
Σύντομη Περιγραφή και Σχολιασμός Έργου	Ο αδριάντας του Αντάρτη – Μνημείο Εθνικής Αντίστασης, έργο από χαλκό, βρίσκεται στο ανατολικό μέρος του πάρκου της ΤΟΥΜΠΑΣ, με προσανατολισμό τόσο του μνημείου συνολικά όσο και του Αδριάντα, προς την Ανατολή, σημειολογικά και κατά τέτοιο τρόπο ώστε να είναι ορατό από την είσοδο της πόλης (γέφυρα). Στη βάση του αδριάντα υπάρχει τοποθετημένη ανάγλυφη επιγραφή «ΕΘΝΙΚΗ ΑΝΤΙΣΤΑΣΗ 1941–1944», ενώ από κάτω υπάρχουν χαραγμένα δύο πλεγμένα κλαδιά ελιάς, διαχρονικό σύμβολο της ειρήνης. Οι διαστάσεις του είναι αρκετά μεγάλες που τον καθιστούν κυρίαρχο στο χώρο. Η εικόνα και στάση του ένοπλου Αγωνιστή της Εθνικής Αντίστασης, χαρακτηρίζεται από μια προσπάθεια απόδοσης του «αισθήματος» του πατριωτισμού... ενός πολεμιστή που δεν φοβάται τον θάνατο!!! με το όπλο πάρα πόδας, ζωσμένος με σφαίρες, την κάπα (χλαίνη) στους ώμους με τις πτυχές της χλαίνης, το χαρακτηριστικό δίκωχο καπέλο και την ελαφρά κλίση των ποδιών σε φυσική κίνηση και αποφασιστικότητα που απέδωσε περίτεχνα ο καλλιτέχνης. Σε ξεχωριστό μέρος, με την συμβολή και της ΠΕΑΕΑ, σε μάρμαρο είναι γραμμένα τα ονόματα όλων όσων θυσιάστηκαν ή εκτελέστηκαν από τους Γερμανοιταλούς κατά το χρονικό διάστημα 1941–1944, αλλά και σε όσους σκοτώθηκαν πολεμώντας τους κατακτητές σε διάφορες μάχες την ίδια περίοδο 1941–1944. Ο Ανδριάντας του Αντάρτη τοποθετημένος σε ψηλό μαρμαρίνο βάθρο και η αναθηματική μαρμαρίνη πλάκα με τα ονόματα των πεσόντων Τυρναβιτών, συνθέτουν το Μνημείο των Πεσόντων Εθνικής Αντίστασης Τυρνάβου.			

α/α	7	Ταυτότητα Υπαίθριου Γλυπτού		Φωτογραφία
Στοιχεία Έργου	Όνομασία Έργου	:	“Σταύρος Καρασσός”	
	Θεματική Κατηγορία	:	Προτομή	
	Όνομα Γλύπτη	:	Καλακαλλάς Γιώργος	
	Φορέας Ανάθεσης	:	Δήμος Τυρνάβου	
	Δήμαρχος /	:	Κουγιώνης Δημήτρης	
	Χρονολογία τοποθέτησης	:	1994	
	Τόπος Τοποθέτησης	:	Έμπροσθεν του Δημαρχείου Τυρνάβου	
Σύντομη Περιγραφή και Σχολιασμός Έργου	Η προτομή κατασκευασμένη από χαλκό, τοποθετημένη σε ψηλό βάθρο από λευκό μάρμαρο με πληροφοριακή επιγραφή από χρυσά γράμματα, βρίσκεται στον αύλειο χώρο, στο πλάι της εισόδου του Δημαρχείου. Ο γλύπτης Γ. Καλακαλλάς απέδωσε ρεαλιστικά τα χαρακτηριστικά του προσώπου με τις γραμμές και τις πτυχώσεις να εντυπώνουν τον αποφασιστικό χαρακτήρα του πολυπράγμονα ανθρώπου. Η προτομή αποτελεί απόδοση φόρου τιμής της πόλης του Τυρνάβου προς τον εκλιπόντα, θυμίζοντας στους πολίτες και επισκέπτες του Τυρνάβου ότι η αγάπη της γενέθλιας γης ενός ανθρώπου, πολλές φορές κινητοποιεί εκείνες τις ηθικές ευαισθησίες της μεγαλοσύνης, του αλтруισμού και της διάθεσης προσφοράς με οποιοδήποτε τρόπο, ακόμη και με την δωρεάν ανέγερση ενός επιβλητικού κτιρίου του Δημαρχείου της πόλης του!!! Η επιγραφή αναγράφει: “ΣΤΑΥΡΟΣ Α. ΚΑΡΑΣΣΟΣ ΜΕΓΑΣ ΕΥΕΡΓΕΤΗΣ”			

α/α	8	Ταυτότητα Υπαίθριου Γλυπτού		Φωτογραφία
Στοιχεία Έργου	Όνομασία Έργου	:	“Στην Τυρναβίτισσα του Χωραφιού και των Αγώνων”	
	Θεματική Κατηγορία	:	Αμιγώς Εικαστικό	
	Όνομα Γλύπτη	:	Καλακαλλάς Γιώργος	
	Φορέας Ανάθεσης	:	Δήμος Τυρνάβου	
	Δήμαρχος /	:	Δόβας Σταύρος	
	Χρονολογία τοποθέτησης	:	1998	
	Τόπος Τοποθέτησης	:	Κεντρική Πλατεία Τυρνάβου	
Σύντομη Περιγραφή και Σχολιασμός Έργου	Το χάλκινο γλυπτό είναι αφιέρωμα στις άγνωστες Τυρναβίτισσες του χωραφιού και των αγώνων που έδωσαν ακόμη και τη ζωή τους για την εθνική ανεξαρτησία, κοινωνική δικαιοσύνη, ισότητα, δημοκρατία και ισοπολιτεία, στον καθημερινό αγώνα τους στα χωράφια για την εξασφάλιση των προς το ζην, στην καλυτέρευση της θέσης της οικογένειας... Το ρεαλιστικό γλυπτό έχει φυσικές διαστάσεις και παρουσιάζει τη μορφή γυναίκας που στο χέρι της, από το μέρος της καρδιάς, κρατά και προσφέρει ένα περιστέρι, σύμβολο της ειρήνης και της συμφιλίωσης. Αρχικά ήταν τοποθετημένο σε ψηλό βάθρο από λευκό μάρμαρο -όπως αρμόζει- και όχι από το ίδιο υλικό του δαπέδου της σημερινής πλατείας... ώστε να είναι διακριτό στον χώρο επιβάλλοντας διακριτικά την παρουσία του, προσδίδοντας την ανάλογη ιερότητα και σεβασμό, ιδιαίτερα κατά τις καταθέσεις στεφάνων, αφού στο άγαλμα της Τυρναβίτισσας γίνονται οι καταθέσεις των στεφάνων κατά τις Εθνικές Γιορτές & Επετείους. Στο βάθρο υπήρχε εγχάρκτη επιγραφή): “ΣΤΗΝ ΤΥΡΝΑΒΙΤΙΣΣΑ ΤΟΥ ΧΩΡΑΦΙΟΥ ΚΑΙ ΤΩΝ ΑΓΩΝΩΝ”			

α/α	9	Ταυτότητα Υπαίθριου Γλυπτού		Φωτογραφία
Στοιχεία Έργου	Όνομασία Έργου	:	“Πνεύμα και Γνώση”	
	Θεματική Κατηγορία	:	Αμιγώς Εικαστικό	
	Όνομα Γλύπτη	:	Καλακαλλάς Γιώργος	
	Φορέας Ανάθεσης	:	Δήμος Τυρνάβου / Σύλλογος Τυρναβιτών Θεσσαλονίκης «Αχιλλέας Τζάρτζανος»	
	Δήμαρχος /	:	Δόβας Σταύρος	
	Χρονολογία τοποθέτησης	:	1999	
	Τόπος Τοποθέτησης	:	Οδός Κων. Κούμα, Πλατεία Αγ. Ιωάννου	
Σύντομη Περιγραφή και Σχολιασμός Έργου	Το γλυπτό «Πνεύμα και Γνώση» κατασκευασμένο από χαλκό (2,80 X 1,40 X 1,40 μ.), τοποθετήθηκε στο χώρο που παλιότερα βρισκόταν το 3ο Δημοτικό Σχολείο Τυρνάβου, πρώην Ελληνομουσείο της περίφημης Σχολής του Τυρνάβου, στον οποίο σήμερα έχει δημιουργηθεί η Πλατεία του Αγίου Ιωάννου, ύστερα από την κατεδάφιση του παλαιού σχολείου περί το 1973-74, λόγω της επικινδυνότητάς του. Το γλυπτό αναπαριστά τις μορφές δύο νέων, ενός αγοριού και ενός κοριτσιού που φτερουγίζουν ως δύο περιστέρια στον ουρανό του πνεύματος και των γνώσεων (ευθεία παραπομπή στην εκεί λειτουργούσα Σχολή του Τυρνάβου και των πολλών γενεών που προσέλαβαν τις γνώσεις από σπουδαίους δασκάλους) ξεφυλλίζοντας ένα βιβλίο. Ο μακρύς κορμός του γλυπτού συμβολίζει τις στέρεες βάσεις που παρέχει η μάθηση και οι γνώσεις γενικότερα. Η αφαιρετική ματιά και η γεωμετρικές γραμμές του καλλιτέχνη, το καθιστά εντυπωσιακό στο χώρο, αναδεικνύοντας την πνευματικότητα της πόλης που ξεπήδησε από τους δασκάλους και τους μαθητεύσαντες στη περίφημη σχολή του Τυρνάβου!!! Στο χώρο τοποθετήθηκε μαρμάρινη πλάκα που φέρει την επιγραφή : “Στο χώρο αυτό που μεταδόθηκε το πνεύμα και διδάχθηκε η γνώση σε γενιές Τυρναβιτών το μνημείο αυτό αναθέτουμε ευλαβείς προσκυνητές Σύλλογος Τυρναβιτών Θεσ/νίκης ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΤΥΡΝΑΒΙΤΩΝ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ ΔΗΜΟΣ ΤΥΡΝΑΒΟΥ Τύρναβος 10-10-1999”			

α/α	10	Ταυτότητα Υπαίθριου Γλυπτού		Φωτογραφία
Στοιχεία Έργου	Όνομασία Έργου	:	“Δεληχά Ευαγγελία”	
	Θεματική Κατηγορία	:	Προτομή	
	Όνομα Γλύπτη	:	Καλακαλλάς Γιώργος	
	Φορέας Ανάθεσης	:	Δήμος Τυρνάβου	
	Δήμαρχος /	:	Δόβας Σταύρος	
	Χρονολογία τοποθέτησης	:	2000	
	Τόπος Τοποθέτησης	:	Αύλειος χώρος κτιρίου Δεληχείου Ιδρύματος Δαμασίου	
Σύντομη Περιγραφή και Σχολιασμός Έργου	Η προτομή της συζύγου του δωρητή και ευεργέτη του Δαμασίου Τυρνάβου Ευαγγελίας Δεληχά, είναι κατασκευασμένη από χαλκό, βρίσκεται στο πλάι του συζύγου της. Η προτομή χαρακτηρίζεται από τη ρεαλιστική απόδοση της μορφής της, με τον γλύπτη να εστιάζει ιδιαίτερα στην απόδοση των χαρακτηριστικών του προσώπου της και να την αποδίδει σοβαρή και σκεπτική... Η προτομή στήθηκε σε ψηλό μαρμάρινο βάθρο με την προτομή του συζύγου στο πλάι της, στην έμπροσθεν επιφάνεια του οποίου αναγράφεται το όνομά της, έχοντας ως φόντο το κτίριο του Δεληχείου Ιδρύματος!!! Η εγχάρκτη επιγραφή αναγράφει : ΔΩΡΗΤΕΣ ΕΥΑΓΓΕΛΙΑ ΑΝΤ. ΔΕΛΗΧΑ 1920-2008			

α/α	11	Ταυτότητα Υπαίθριου Γλυπτού		Φωτογραφία
Στοιχεία Έργου	Όνομασία Έργου	:	“Δεληχάς Αντώνιος”	
	Θεματική Κατηγορία	:	Προτομή	
	Όνομα Γλύπτη	:	Καλακαλλάς Γιώργος	
	Φορέας Ανάθεσης	:	Δήμος Τυρνάβου	
	Δήμαρχος /	:	Κιτσίδης Χρήστος	
	Χρονολογία τοποθέτησης	:	2009	
	Τόπος Τοποθέτησης	:	Αύλειος χώρος κτιρίου Δεληχείου Ιδρύματος Δαμασίου	
Σύντομη Περιγραφή και Σχολιασμός Έργου	Η προτομή του δωρητή και ευεργέτη του Δαμασίου Τυρνάβου, Αντωνίου Δεληχά, που είναι κατασκευασμένη από χαλκό, βρίσκεται στον αύλειο χώρο του Δεληχείου Ιδρύματος, που οικοδομήθηκε με τη δωρεά του Αντωνίου Δεληχά. Η προτομή χαρακτηρίζεται από ρεαλισμό στην απόδοση της μορφής, με τον καλλιτέχνη να εστιάζει ιδιαίτερα στα χαρακτηριστικά του προσώπου και να τον αποδίδει σοβαρό, σκεπτικό, ίσως προβληματισμένο με την πορεία των πραγμάτων... Η προτομή στήθηκε σε ψηλό μαρμάρινο βάθρο με την προτομή της συζύγου του να βρίσκεται δίπλα του, στην έμπροσθεν επιφάνεια του οποίου αναγράφεται το όνομα του δωρητή, έχοντας ως φόντο τη δωρεά του, το κτίριο του Δεληχείου Ιδρύματος!!! Η εγχάρκτη επιγραφή αναγράφει : ΔΩΡΗΤΕΣ ΑΝΤΩΝΙΟΣ ΠΑΝ. ΔΕΛΗΧΑΣ 1920-2008			

α/α	12	Ταυτότητα Υπαίθριου Γλυπτού		Φωτογραφία
Στοιχεία Έργου	Όνομασία Έργου	:	“Αισχύλος, Σοφοκλής, Ευριπίδης, Οι Τραγικοί Ποιητές”	
	Θεματική Κατηγορία	:	Προτομές	
	Όνομα Γλύπτη	:	Καλακαλλάς Γιώργος	
	Φορέας Ανάθεσης	:	Δήμος Τυρνάβου	
	Δήμαρχος /	:	Κιτσίδης Χρήστος	
	Χρονολογία τοποθέτησης	:	2010	
	Τόπος Τοποθέτησης	:	Αύλειος χώρος υπαίθριου θεάτρου «Λατόμι»	
Σύντομη Περιγραφή και Σχολιασμός Έργου	Στο υπαίθριο θέατρο “Λατόμι” στις παρυφές του Λουσφακιού, τοποθετήθηκαν οι προτομές των τριών τραγικών ποιητών της αρχαιότητας: Αισχύλου, Σοφοκλή και Ευριπίδη, αριστερά της εισόδου του θεάτρου. Έργα από χαλκό του Γιώργου Καλακαλλά. Οι τρεις προτομές βασισμένες στην ιστορική γνώση και τα αρχαιολογικά ευρήματα, αποδόθηκαν στις αυστηρά ρεαλιστικές νόρμες των προτομών με χαρακτηριστικό τις γενειάδες τους. Η παρουσία των τριών τραγικών ποιητών εμβληματική σε περιβάλλοντα χώρο που καθλώνει τον επισκέπτη και τον θεατή.... σε ένα υπαίθριο θέατρο στολίδι για την περιοχή, με τους ποιητές και το κοινό να βλέπουν προς τον Τύρναβο και τον εύφορο κάμπο του Τυρνάβου... Οκτώ χρόνια αργότερα οι προτομές κλάπηκαν παρά την «ιερότητα» του συμβολισμού, προς εκμετάλλευση του υλικού τους από τους γνωστούς κυνηγούς μετάλλων και την αναλγησία των ανάδελφων κλεπταποδόχων επιχειρηματιών, ενώ πολλές φορές το θέατρο βανδαλίστηκε με απίστευτη καταστροφική μανία από αμόρφωτους βανδάλους που βασανίζουν τα τελευταία χρόνια τα μνημεία του πολιτισμού του Τυρνάβου. Η κλοπή των τριών προτομών των αρχαίων τραγικών ποιητών μας, δημιούργησε ένα δυσαναπλήρωτο πολιτιστικό, καλλιτεχνικό και αρχιτεκτονικό κενό.			

ΑΜΠΕΛΩΝΑΣ

α/α	13	Ταυτότητα Υπαίθριου Γλυπτού		Φωτογραφία
Στοιχεία Έργου		Όνομασία Έργου	: “Γκόλτσος Δημήτρης”	
		Θεματική Κατηγορία	: Προτομή	
		Όνομα Γλύπτη	: Μπεκιάρης Ζάχος	
		Φορέας Ανάθεσης	: Κοινότητα Αμπελώνα	
		Δήμαρχος / Πρόεδρος	: Ζησιάδης Μιχάλης	
		Χρονολογία τοποθέτησης	: 1983	
		Τόπος Τοποθέτησης	: Οδός Αγ. Κωνσταντίνου – Κεντρική Πλατεία Αμπελώνα	
Σύντομη Περιγραφή και Σχολιασμός Έργου		Η προτομή από χαλκό του δωρητή του Αμπελώνα Γκόλτσου Δημητρίου βρίσκεται στο κέντρο του Αμπελώνα επί της οδού Αγίου Κωνσταντίνου και παραπλεύρως της προτομής της συζύγου του και της δωρεάς του, που είναι η ανέγερση ενός μοντέρνου ρολογιού της πόλης!!! Ο γλύπτης Ζάχος Μπεκιάρης, τέκνο του Αμπελώνα, σμίλεψε δωρεάν την προτομή του δωρητή αποδίδοντας ρεαλιστικά τα χαρακτηριστικά της μορφής του, στα οποία φαίνεται να εστίασε ιδιαίτερα, ενώ και η ενδυμασία του αποδίδεται ιδιαίτερα προσεγμένη και πλούσια!!! Ο γλύπτης της προτομής απέδωσε στο πρόσωπο του δωρητή τα χαρακτηριστικά ενός σοβαρού και αυστηρού ανθρώπου που «πέτυχε» στην Αμερική και ταυτόχρονα τη νοσταλγία για τα πατρώα εδάφη, από τα οποία ξεκίνησε το μεγάλο ταξίδι του και τη χαρά της επιστροφής... Η εγχάρακτη στο βάθρο αναγράφει: ΔΗΜΗΤ. ΓΚΟΛΤΣΟΣ ΔΩΡΗΤΗΣ		

α/α	14	Ταυτότητα Υπαίθριου Γλυπτού	Φωτογραφία
Στοιχεία Έργου	Όνομασία Έργου	: “Η Υδροχοούσα Χωρική”	
	Θεματική Κατηγορία	: Σιντριβάνι	
	Όνομα Γλύπτη	: Μπεκιάρης Ζάχος	
	Φορέας Ανάθεσης	: Κοινότητα Αμπελώνα	
	Δήμαρχος / Πρόεδρος	: Ζησιάδης Μιχάλης	
	Χρονολογία τοποθέτησης	: 1987-89 ~	
	Τόπος Τοποθέτησης	: Οδός Αγ. Κωνσταντίνου – Κεντρική Πλατεία Αμπελώνα – Έμπροσθεν του Δημαρχείου	
Σύντομη Περιγραφή και Σχολιασμός Έργου	Έργο κατασκευασμένο από χαλκό ανήκει σύμφωνα με την αρχική «σύλληψη» της ιδέας στα σιντριβάνια, έχει φυσικές διαστάσεις και αναπαριστά μια χωρική με την παραδοσιακή ενδυμασία της περιοχής. Είναι μια ακόμη δωρεά του γλύπτη στη γενέτειρά του!! Χαρακτηριστικό δείγμα γλυπτικής με ηθογραφικό χαρακτήρα. Αποτελεί εικόνα της αγροτικής ζωής της περιοχής... Ο γλύπτης προσέδωσε μια φυσική κίνηση στο γλυπτό γέροντας ελαφρά τη χωρική προς τα μπρος, με το δεξί πόδι της λυγισμένο ως υπομόχλιο, ώστε να βοηθά να γεμίσει το βαθύ πιάτο που κρατά με νερό από τη στάμνα, με μια απολύτως ελεγχόμενη ροή... Οι πτυχώσεις των ρούχων προσδίδουν στο γλυπτό την επιθυμητή πλαστικότητα της κίνησης. Αν παρατηρήσει κανείς καλύτερα, θα δει το μαντήλι που σκεπάζει τα μακριά μαλλιά της, τα όμορφα χαρακτηριστικά του προσώπου της και την παραδοσιακή φορεσιά της -που εκτός των κεντημάτων των ρούχων της και της ποδιάς της- περιλαμβάνει δυο σειρές φλουριών, με μια ζώνη στη μέση της να κλείνει με δύο πόρπες... Η χωρική είναι ξυπόλητη γιατί βρίσκεται σε χώρο που υπάρχει νερό... Σήμερα, το γλυπτό δυστυχώς δεν υπηρετεί την αρχική καλλιτεχνική έμπνευση και δημιουργία του γλύπτη, αφού λείπει «σκανδαλωδώς» το υγρό στοιχείο, ώστε να ακυρώνεται το όλο έργο αν δεν επανέλθει στην αρχική καλλιτεχνική έμπνευση και δημιουργία του γλύπτη...		

α/α	15	Ταυτότητα Υπαίθριου Γλυπτού		Φωτογραφία
Στοιχεία Έργου	Όνομασία Έργου	:	“Αντάρτης – Μνημείο Πεσόντων Εθνικής Αντίστασης Αμπελώνα”	
	Θεματική Κατηγορία	:	Ανδριάντας – Μνημείο	
	Όνομα Γλύπτη	:	Μπεκιάρης Ζάχος	
	Φορέας Ανάθεσης	:	Κοινότητα Αμπελώνα	
	Δήμαρχος / Πρόεδρος	:	Ζησιάδης Μιχάλης	
	Χρονολογία τοποθέτησης	:	1988	
	Τόπος Τοποθέτησης	:	Κεντρική Πλατεία Αμπελώνα	
Σύντομη Περιγραφή και Σχολιασμός Έργου	Το Μνημείο της Εθνικής Αντίστασης είναι μια σύνθεση του ανδριάντα του Αντάρτη έργο από χαλκό και μιας αναθηματικής & πληροφοριακής μαρμαρίνης πλάκας, που φιλοτέχνησε ο Αμπελωνίτης γλύπτης Ζάχος Μπεκιάρης και είναι μια ακόμη δωρεά του στον Αμπελώνα. Ο Αντάρτης είναι τοποθετημένος σε ψηλό βάθρο χρωματισμένου εμφανούς μπετόν και δίπλα σε μαρμαρίνη μεγάλη επιφάνεια να υπάρχει σχετικό επίγραμμα: “ΜΝΗΜΕΙΟ ΠΕΣΟΝΤΩΝ ΕΘΝΙΚΗΣ ΑΝΤΙΣΤΑΣΗΣ ΚΑΙ ΑΝ ΠΡΕΠΕΙ ΝΑ ΠΕΘΑΝΟΥΜΕ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ ΘΕΙΑ ΕΙΝΑΙ Η ΔΑΦΝΗ ΜΙΑ ΦΟΡΑ ΚΑΝΕΙΣ ΠΕΘΑΙΝΕΙ” Το γλυπτό, φαίνεται να είναι σε κίνηση έχοντας λυγισμένο το δεξί πόδι σε μια κίνηση προς τα εμπρός και διπλωμένα τα μανίκια του πουκαμίσου του, αναπαριστά έναν νέο με το όπλο στο χέρι και το δεξί του χέρι να σφίγγει τη γροθιά του, ενώ στο πρόσωπό του διακρίνεται μια ηρεμία και αποφασιστικότητα χωρίς τον φόβο της «κακίας ώρας», τον φόβο του θανάτου.			

α/α	16	Ταυτότητα Υπαίθριου Γλυπτού		Φωτογραφία
Στοιχεία Έργου	Όνομασία Έργου	:	“Γκόλτσου Ευθαλία”	
	Θεματική Κατηγορία	:	Προτομή	
	Όνομα Γλύπτη	:	Μπεκιάρης Ζάχος	
	Φορέας Ανάθεσης	:	Κοινότητα Αμπελώνα	
	Δήμαρχος / Πρόεδρος	:	Τσαμπαλής Δημοσθένης	
	Χρονολογία τοποθέτησης	:	1991-94	
	Τόπος Τοποθέτησης	:	Οδός Αγ. Κωνσταντίνου – Κεντρική Πλατεία Αμπελώνα	
Σύντομη Περιγραφή και Σχολιασμός Έργου	Η προτομή από χαλκό της δωρήτριας του Αμπελώνα Γκόλτσου Ευθαλίας (το γένος Καμβούκου από τον Τύρναβο) βρίσκεται στο κέντρο του Αμπελώνα επί της οδού Αγίου Κωνσταντίνου και παραπλεύρως της προτομής του συζύγου της Δημ. Γκόλτσου και της δωρεάς τους που είναι η ανέγερση ενός μοντέρνου ρολογιού της πόλης!!! Ο Αμπελωνίτης γλύπτης, Ζάχος Μπεκιάρης, φιλοτέχνησε δωρεάν την μορφή της δωρήτριας αποδίδοντας ρεαλιστικά τα χαρακτηριστικά του προσώπου της στο οποίο εστίασε ιδιαίτερα, ενώ η ενδυμασία της χαρακτηρίζεται από μια δημιουργική αφαίρεση με εξαίρεση την τριπλή σειρά του «κολιέ» στο λαιμό της!!! Στο πρόσωπο της δωρήτριας διακρίνεται το ύφος μιας ισχυρής προσωπικότητας και η νοσταλγία προς τα πατρώα εδάφη από τα οποία ξεκίνησε το μεγάλο ταξίδι της. Η εγχάρκτη στο βάθρο αναγράφει: ΕΥΘ. Δ. ΓΚΟΛΤΣΟΥ ΔΩΡΗΤΡΙΑ			

α/α	17	Ταυτότητα Υπαίθριου Γλυπτού		Φωτογραφία
Στοιχεία Έργου	Όνομασία Έργου	:	“Δημήτρης Τζηλαλής ή Τζάλιος”	
	Θεματική Κατηγορία	:	Προτομή	
	Όνομα Γλύπτη	:	Άγνωστος(Πιθανόν Μπεκιάρης Ζάχος)	
	Φορέας Ανάθεσης	:	Δήμος Αμπελώνα	
	Δήμαρχος / Πρόεδρος	:	Ψύρρα – Νταλακούρα Αναστασία	
	Χρονολογία τοποθέτησης	:	2000-02 ~	
	Τόπος Τοποθέτησης	:	Κεντρική Πλατεία Δελερίων	
Σύντομη Περιγραφή και Σχολιασμός Έργου	Αφορά την προτομή ενός σημαντικού δωρητή του χωριού και του Δήμου Τυρνάβου γενικότερα, που όμως κλάπηκε για εκμετάλλευση του υλικού από τους γνωστούς κυνηγούς μετάλλων. Τα λόγια είναι περιττά. Η αποκατάσταση της προτομής θεωρείται εκ των ων ουκ άνευ για την ευεργετηθείσα κοινωνία του Δήμου Τυρνάβου... Στο απομείναν βάθρο, αναγράφεται αφιέρωση στον ευεργέτη: “ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΤΖΗΛΑΛΗΣ Ή ΤΖΑΛΙΟΣ ΤΟΥ ΚΩΝ/ΝΟΥ ΓΕΝΝΗΜΕΝΟΣ ΣΤΑ ΔΕΛΕΡΙΑ ΕΥΕΡΓΕΤΗΣ ΤΟΥ ΧΩΡΙΟΥ ΤΟΥ 1893-1972”			

Ηρώα - Μνημεία ΤΥΡΝΑΒΟΣ

α/α	18	Ταυτότητα Υπαίθριου Γλυπτού		Φωτογραφία
Στοιχεία Έργου	Όνομασία Έργου	:	“Ηρώα – Μνημείο πεσόντων πολέμου 1897”	
	Θεματική Κατηγορία	:	Ηρώα – Ιστορικά Μνημεία	
	Όνομα Γλύπτη	:	Άγνωστος (αρχική τοποθέτηση) Κοτσιαλής Βασίλειος (ανακατασκευή)	
	Φορέας Ανάθεσης	:	4^ο Σύνταγμα Ευζώνων Δήμος Τυρνάβου (ανακατασκευή)	
	Δήμαρχος /	:	Ζαφειριάδης Αθανάσιος / Δόβας Σταύρος	
	Χρονολογία τοποθέτησης	:	1898 (αρχική) ~ 1999 (ανακατασκευή)	
	Τόπος Τοποθέτησης	:	Π.Ε.Ο. Λάρισας – Κοζάνης, έναντι Στρατοπέδου Σχοινά	
Σύντομη Περιγραφή και Σχολιασμός Έργου	Ηρώα από μάρμαρο αφιερωμένο τους νεκρούς του “ατυχούς” πολέμου του 1897. Το Ηρώα αρχικά είχε τοποθετηθεί σε παρακείμενη θέση, όταν με την κατασκευή της ΝΕΟ Λάρισας Κοζάνης χρειάστηκε να μετακινηθεί στη σημερινή του θέση. Λιτό με επιστέγασμα τον σταυρό που μαρτυρά την ύπαρξη οστών κάτωθι της βάσης... Το Ηρώο διαφέρει ως προς την τεχνοτροπία από τα άλλα Ηρώα. Αποτελείται από 2 αναβαθμίδες και το κυρίως μέρος του περιλαμβάνει σε πλαίσιο μια ορθογώνια εγχάρακτη επιγραφή (ανωτέρω) με 2 κλαδιά δάφνης και έναν σταυρό στο μέσον. Το Ηρώο κλείνει με τον μαρμάρινο σταυρό στην κορυφή που είναι τοποθετημένος επί κώνου. Το επίγραμμα αναφέρει: «ΟΣΤΑ ΣΤΡΑΤΙΩΤΩΝ ΚΑΙ ΗΡΩΙΚΩΣ ΠΕΣΟΝΤΩΝ ΠΕΡΙΕ ΤΟΥ ΤΥΡΝΑΒΟΥ ΚΑΤΑ ΤΟΝ ΠΟΛΕΜΟ ΤΟΥ 1897 ΤΟ ΤΕΤΑΡΤΟΝ ΤΩΝ ΕΥΖΩΝΩΝ ΠΕΡΙΣΥΛΛΕΞΑΝ ΑΝΗΓΕΙΡΕΝ ΤΟ ΜΝΗΜΕΙΟΝ ΤΩΔΕ 1898»			

α/α	19	Ταυτότητα Υπαίθριου Γλυπτού	Φωτογραφία
Στοιχεία Έργου	Όνομασία Έργου	: “Ηρώο – Μνημείο πολέμων 1886 – 1897”	
	Θεματική Κατηγορία	: Ηρώα – Ιστορικά Μνημεία	
	Όνομα Γλύπτη	: Άγνωστος	
	Φορέας Ανάθεσης	: Δήμος Τυρνάβου (Πιθανόν)	
	Δήμαρχος /	: Δημητριάδης Εμμανουήλ ή Πλάκας Αστέριος	
	Χρονολογία τοποθέτησης	: ~ 1899 - 1907	
	Τόπος Τοποθέτησης	: Λόφος Βρύσης Τυρνάβου (Αγία Άννα)	
Σύντομη Περιγραφή και Σχολιασμός Έργου	Το Ηρώο από πέτρα και μάρμαρο, έχει προσανατολισμό προς τα δυτικά. Η βάση του περιλαμβάνει 3 μαρμάρινες αναβαθμίδες που είναι τοποθετημένες σε μασίφ ορθογώνιες λειασμένες πέτρες. Το Ηρώο αποτελείται από 4 μέρη: το κάτω μέρος στήριξής του, επί της οποίας είναι τοποθετημένο το 2ο μέρος του με στρογγυλεμένες τις 4 ακμές του. Στο 3ο μέρος του Ηρώου υπάρχουν οι εγχάρακτες επιγραφές και τέλος στο 4ο μέρος του Ηρώου επιστεγάζει μία εξαιρετική σύνθεση... Το ηρώο έχει ύψος άνω των 4 μέτρων καθιστώντας το ορατό από πολύ μακριά. Επ’ αυτού υπάρχουν τα εξής επιγράμματα: «ΕΝΘΑΔΕ ΤΟΥΡΚΟΜΑΧΟΙ ΚΕΙΝΟΙ ΚΕΑΤΑΙ ΜΕΝΕΧΑΡΜΑΙ ΟΙ ΓΗΣ ΤΗΣΔ’ ΟΡΙΩΝ ΕΥ ΜΑΝ’ ΑΜΥΝΟΜΕΝΟΙ ΔΥΣΜΕΝΕΑΣ ΧΕΙΡΩΝ ΑΔΙΚΩΝ ΑΡΞΑΝΤΑΣ ΑΠΩΣΑΝ ΣΩΝ Τ’ ΕΦΥΛΑΞΑΝ ΜΕΝ ΘΕΣΣΑΛΙΗΝ ΙΕΡΗΝ ΑΛΛ’ ΕΘΑΝΟΝ ΚΑΥΤΟΙ. ΘΑΝΑΤΟΣ ΜΕΝΤΟΙ ΠΕΡΙ ΠΑΤΡΗΣ ΚΑΛΛΙΣΤΟΣ ΘΑΝΑΤΩΝ ΚΛΕΙΝΟΤΑΤΟΣ ΤΕ ΠΕΛΕΙ» ----- “Εις τους κατά τον αγώνα της ι’ και ια’ Μαΐου του αωπς’ έτους πεσόντας”		

α/α	20	Ταυτότητα Υπαίθριου Γλυπτού		Φωτογραφία
Στοιχεία Έργου	Όνομασία Έργου	:	“Τρεις (3) Αναθηματικές Πλάκες Πεσόντων Στρατιωτών του Τυρνάβου στους ΒΠ 1912 –13”	
	Θεματική Κατηγορία	:	Εντοιχισμένες Πινακίδες	
	Όνομα Γλύπτη	:	Άγνωστος	
	Φορέας Ανάθεσης	:	Δήμος Τυρνάβου (Πιθανόν)	
	Δήμαρχος /	:	Δημητριάδης Εμμανουήλ	
	Χρονολογία τοποθέτησης	:	~ 1913-14	
	Τόπος Τοποθέτησης	:	Νάρθηκας Παναγίας Φανερωμένης Τυρνάβου	
Σύντομη Περιγραφή και Σχολιασμός Έργου	Πρόκειται για τρεις εντοιχισμένες πλάκες από χαλκό και μάρμαρο με εγχάρακτους καταλόγους στους οποίους περιλαμβάνονται τα ονόματα των πεσόντων στρατιωτών του Τυρνάβου κατά τη διάρκεια των Βαλκανικών πολέμων 1912-13, μεταξύ των οποίων και ο γιος του τότε Δημάρχου Τυρνάβου Ζαφειριάδη Αθανασίου, Αλέξανδρος... Επί των πινακίδων υπάρχουν ανάγλυφες επικολλημένες χάλκινες παραστάσεις δικέφαλων αετών με ένα άλογο και μία κορόνα... Στις τέσσερις πλευρές αυτών υπάρχουν εν είδη στηριγμάτων 4 χάλκινα «καρφιά». Επί των τριών πλακών υπάρχει το επίγραμμα «ΑΠΕΘΑΝΟΝ ΥΠΕΡ ΠΑΤΡΙΔΟΣ»			

α/α	21	Ταυτότητα Υπαίθριου Γλυπτού		Φωτογραφία
Στοιχεία Έργου	Όνομασία Έργου	:	“Ηρώ Πεσόντων Μικρασιατικής Καταστροφής 1922”	
	Θεματική Κατηγορία	:	Ηρώα	
	Όνομα Γλύπτη	:	Γεντέκος Δημήτρης (Μίμης)	
	Φορέας Ανάθεσης	:	Κοινότητα Τυρνάβου	
	Δήμαρχος / Πρόεδρος	:	Τσολάκης Μιχαήλ	
	Χρονολογία τοποθέτησης	:	1926	
	Τόπος Τοποθέτησης	:	Πάρκο Τούμπα – Οδός Λαρίσης	
Σύντομη Περιγραφή και Σχολιασμός Έργου	Το Ηρώο από μάρμαρο και πέτρα περιλαμβάνει μια στήλη που αποτελείται από τρεις επί μέρους μαρμάρινους συνδέσμους εκ των οποίων ο πρώτος αποτελεί τη βάση του Ηρώου, ο δεύτερος περιλαμβάνει εξώγλυπτη παράσταση ενός μεταφερόμενου κανονιού, ο τρίτος περιέχει εγχάρακτα τα ονόματα των πεσόντων Τυρναβιτών κατά τον πόλεμο του 1922 (Μικρασιατική Καταστροφή) με τον φλεγόμενο βιμό να βρίσκεται στο κάτω μέρος των ονομάτων. Τα ονόματα των πεσόντων στρατιωτών αναγράφονται και στις δύο πλαϊνές πλευρές, ενώ στην πίσω πλευρά, είναι χαραγμένη η παλιά σφραγίδα της κοινότητας Τυρνάβου, όπου στο μέσον απεικονίζεται ο Ρήγας Φεραίος μεταξύ δυο κλάδων δάφνης. Στο κάτω μέρος υπάρχει ένα ακόμη κλαδί δάφνης και η χρονολογία 1926. Τέλος, ως επιστέγασμα, το Ηρώο έχει μια περικεφαλαία. Η υπογραφή του καλλιτέχνη τέθηκε στο κάτω δεξιό τμήμα του 1ου μαρμάρινου συνδέσμου (βάση). Στην κορυφή αυτού υπάρχει το λιτό επίγραμμα: «ΕΠΕΣΑΝ ΥΠΕΡ ΠΑΤΡΙΔΟΣ ΜΑΧΩΜΕΝΟΙ»			

α/α	22	Ταυτότητα Υπαίθριου Γλυπτού		Φωτογραφία
Στοιχεία Έργου	Όνομασία Έργου	:	“Ηρώ – Μνημείο πεσόντων πολέμου”	
	Θεματική Κατηγορία	:	Ηρώα	
	Όνομα Γλύπτη	:	Άγνωστος	
	Φορέας Ανάθεσης	:	Ελληνικός Στρατός	
	Δήμαρχος /	:		
	Χρονολογία τοποθέτησης	:	Άγνωστος ~ 1950-53	
	Τόπος Τοποθέτησης	:	Εντός Στρατοπέδου Σχοινά - Τύρναβος	
Σύντομη Περιγραφή και Σχολιασμός Έργου	Το Ηρώο είναι κατασκευασμένο από μάρμαρο και έχει στη βάση του δύο αναβαθμίδες, αποτελείται από μία τετράπλευρη στήλη που λεπταίνει στο άνω μέρος, καταλήγοντας σε πυραμοειδή επιστέγαση. Στην εμπρόσθια πλευρά, αναγράφονται εγχάρακτα τα ονόματα 23 πεσόντων αξιωματικών και στρατιωτών, χωρίς όμως να είναι γνωστό σε ποιον πόλεμο φονεύθηκαν και η επιγραφή «ΑΜΥΝΕΣΘΑΙ ΠΕΡΙ ΠΑΤΡΗΣ» Τέλος στο άνω μέρος βρίσκεται εξώγλυπτα ένας κλάδος δάφνης με τα άνθη και ο σταυρός!!!			

α/α	23	Ταυτότητα Υπαίθριου Γλυπτού		Φωτογραφία
Στοιχεία Έργου	Όνομασία Έργου	:	“Ηρώ – Μνημείο πεσόντων Βαλκανικών Πολέμων 1912–13”	
	Θεματική Κατηγορία	:	Ηρώα	
	Όνομα Γλύπτη	:	Άγνωστος	
	Φορέας Ανάθεσης	:	Σύνδεσμος Εφέδρων Αξιωματικών Ν. Λάρισας (ΣΕΑΝΛ)	
	Δήμαρχος /	:	Πλάκας Πανταζής-Αρίδας Εμμανουήλ / Νασίκας Δημήτριος	
	Χρονολογία τοποθέτησης	:	1955-60	
	Τόπος Τοποθέτησης	:	2^ο χλμ. ΠΕΟ Λάρισας – Κοζάνης	
Σύντομη Περιγραφή και Σχολιασμός Έργου	Το Ηρώ – Μνημείο από μάρμαρο και πέτρα, βρίσκεται στο αριστερό μέρος της Π.Ε.Ο. Λάρισας – Κοζάνης, 2 περίπου χλμ. έξω από τον Τύρναβο στην τοποθεσία «Φόρος». Το Ηρώ είναι αφιερωμένο στη μνήμη των πεσόντων στρατιωτών κατά τον Α΄ Βαλκανικό Πόλεμο του 1912. Στις 5 Οκτωβρίου 1912 τα ελληνικά στρατεύματα ξεκίνησαν από τον Τύρναβο προς το Δαμάσι απελευθερώνοντάς το και συνέχισαν την νικηφόρα πορεία τους... Αποτελείται από τρεις αναβαθμίδες στη βάση του και τέσσερις συνδέσμους σε μορφή ορθογωνίου στήλης με ένα λιτό τελείωμα με ένα σταυρό που τέθηκε στην κορυφή του. Το Ηρώ περικλείεται από πυραμοειδή κολωνάκια συνδεδεμένα μεταξύ τους με στρογγυλούς σωλήνες και αλυσίδα. Στο μνημείο υπάρχει το κατωτέρω επίγραμμα: «1912 5η ΟΚΤΩΒΡΙΟΥ Καθήκον πύλη αθανασίας εστί»			

α/α	24	Ταυτότητα Υπαίθριου Γλυπτού		Φωτογραφία
Στοιχεία Έργου	Όνομασία Έργου	:	“Ηρώ Αργυροπουλίου”	
	Θεματική Κατηγορία	:	Ηρώα	
	Όνομα Γλύπτη	:	Μακρόπουλος Χρήστος	
	Φορέας Ανάθεσης	:	Κοινότητα Αργυροπουλίου	
	Δήμαρχος / Πρόεδρος	:	Κουτίνας Στέργιος	
	Χρονολογία τοποθέτησης	:	~ 1979-82	
	Τόπος Τοποθέτησης	:	Κεντρική Πλατεία Αργυροπουλίου – Έμπροσθεν Κοινότητας – ΚΑΠΗ Αργυροπουλίου	
Σύντομη Περιγραφή και Σχολιασμός Έργου	Το Ηρώ αποτελείται από μια μαρμάρινη στήλη που στεγάζεται επί ορθογώνιας μαρμάρινης βάσης και μιας αναβαθμίδας, επί της οποίας υπάρχει μια χάλκινη εξώγλυπτη μορφή ενός στρατιώτη με το χαρακτηριστικό κράνος που χρησιμοποιήθηκε κατά τον Α΄ Παγκόσμιο Πόλεμο με δύο κλαδιά δάφνης, αφιερωμένο προφανώς στον Άγνωστο Στρατιώτη... Στη βάση του Ηρώου υπάρχει εγχάρακτο το επίγραμμα: «ΑΝΔΡΩΝ ΕΠΙΦΑΝΩΝ ΠΑΣΑ ΓΗ ΤΑΦΟΣ»			

α/α	25	Ταυτότητα Υπαίθριου Γλυπτού		Φωτογραφία
Στοιχεία Έργου	Όνομασία Έργου	:	“Μνημείο Πεσόντων Αργυρουπουλιτών”	
	Θεματική Κατηγορία	:	Ηρώα – Μνημεία	
	Όνομα Γλύπτη	:	Άγνωστος	
	Φορέας Ανάθεσης	:	Κοινότητα Αργυροπουλίου	
	Δήμαρχος / Πρόεδρος	:	Βόγγολης Γιώργος	
	Χρονολογία τοποθέτησης	:	1991	
	Τόπος Τοποθέτησης	:	Κεντρική Πλατεία Αργυροπουλίου	
Σύντομη Περιγραφή και Σχολιασμός Έργου	Το Μνημείο αποτελείται από μία μαρμάρινη στήλη επί βάσης που αποτελείται από τρεις βαθμίδες τετραγώνου σχήματος, που ανεγέρθηκε στον ίδιο χώρο που αποκαθελώθηκε μνημείο της χούντας. Το μνημείο αφιερώθηκε σε όλους τους Αργυρουπουλίτες που έπεσαν για την λευτεριά της Ελλάδας. Στην κορυφή υπάρχει εγχάρακτο ένα δάφνινο στεφάνι. Επί της στήλης του μνημείου υπάρχει το επίγραμμα: «ΑΦΙΕΡΩΜΕΝΟ Σ’ ΕΚΕΙΝΟΥΣ ΠΟΥ ΕΠΕΣΑΝ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΝΕΞΑΡΤΗΣΙΑ ΤΗΣ ΠΑΤΡΙΔΑΣ ΜΑΣ»			

α/α	26	Ταυτότητα Υπαίθριου Γλυπτού		Φωτογραφία
Στοιχεία Έργου		Όνομασία Έργου	: “Ηρώ Δαμασίου”	
		Θεματική Κατηγορία	: Ηρώα	
		Όνομα Γλύπτη	: Αβρανάς Φίλιππος	
		Φορέας Ανάθεσης	: Κοινότητα Δαμασίου	
		Δήμαρχος / Πρόεδρος	: Καλαμπούκας Αθανάσιος	
		Χρονολογία τοποθέτησης	: ~ 1991-94	
		Τόπος Τοποθέτησης	: Αύλειος Χώρος Ι.Ν. Αγίου Νικολάου	
Σύντομη Περιγραφή και Σχολιασμός Έργου		Το Ηρώ του Δαμασίου, λιτό και απερίττο, αποτελείται από μάρμαρο και περιλαμβάνει μια μαρμαρίνη βάση, τον κορμό σε ορθογώνια μορφή στις τέσσερις πλευρές του, με κατάληξη σε μία πυραμοειδή τετράριχτη «σκεπή» κλείνοντας με επιστέγαση του σταυρού... Το Ηρώ στο έμπροσθεν μέρος του πλασιώνεται από τέσσερις εγχάρακτες στήλες αναρριχόμενου φυτού. Βρίσκεται στην προέκταση του αυλείου χώρου της εκκλησίας του Αγίου Νικολάου, σε διακριτό χώρο από τις θρησκευτικές λειτουργίες του ναού, ορατό από όλους. Στην πρόσθια πλευρά, υπάρχει το επίγραμμα : «ΜΝΗΜΕΙΟΝ ΕΝΙΑΙΑΣ ΕΘΝΙΚΗΣ ΑΝΤΙΣΤΑΣΗΣ»		

α/α	27	Ταυτότητα Υπαίθριου Γλυπτού	Φωτογραφία
Στοιχεία Έργου	Όνομασία Έργου	: “Ηρώ Δένδρων”	
	Θεματική Κατηγορία	: Ηρώα	
	Όνομα Γλύπτη	: Καλακαλλάς Γιώργος	
	Φορέας Ανάθεσης	: Δήμος Τυρνάβου	
	Δήμαρχος /	: Δόβας Σταύρος	
	Χρονολογία τοποθέτησης	: 2001	
	Τόπος Τοποθέτησης	: Κεντρική Πλατεία Δένδρων – Πλησίον Ι.Ν. Αγίου Χαράλαμους	
Σύντομη Περιγραφή και Σχολιασμός Έργου	Το Ηρώ του οικισμού των Δένδρων, είναι μια σύνθεση μαρμαρίνων επιφανειών που στην πρόσθια υπάρχει μια εξώγλυπτη γυναικεία φιγούρα από χαλκό και τοποθετήθηκε στην πλατεία του χωριού παραπλεύρως της εκκλησίας του Αγίου Αθανασίου. Η εξώγλυπτη γυναικεία φιγούρα απεικονίζει μια Κόρη με χαμηλό βλέμμα προς το έδαφος - όπου προφανώς κείτονται οι νεκροί στρατιώτες- με ελαφρά κλίση του ποδιού, έτοιμη να γονατίσει, κρατώντας με το δεξί της χέρι έναν στέφανο από δάφνη, λίγο πριν το θέσει επί των τάφων. Χαρακτηριστική είναι η απόδοση του καλλιτέχνη στην κόμη της Κόρης, την ελεύθερη θέση του αριστερού χεριού και στις πτυχές του φορέματος. Στη βάση του υπάρχει το επίγραμμα : «ΘΗΝΤΟΙ ΤΟΙΣ ΑΘΑΝΑΤΟΙΣ ΓΟΝΥ ΚΛΙΝΑΤΕ»		

α/α	28	Ταυτότητα Υπαίθριου Γλυπτού		Φωτογραφία
Στοιχεία Έργου		Όνομασία Έργου	: “Ηρώ Πλατανουλιών”	
		Θεματική Κατηγορία	: Ηρώα	
		Όνομα Γλύπτη	: Καλακαλλάς Γιώργος	
		Φορέας Ανάθεσης	: Δήμος Τυρνάβου	
		Δήμαρχος /	: Δόβας Σταύρος	
		Χρονολογία τοποθέτησης	: 2001	
		Τόπος Τοποθέτησης	: Κεντρική Πλατεία Πλατανουλιών	
Σύντομη Περιγραφή και Σχολιασμός Έργου		Το μνημείο – Ηρώ του οικισμού των Πλατανουλιών της Δημοτικής Κοινότητας Δένδρων που βρίσκεται στην πλατεία του χωριού, είναι μια σύνθεση μαρμαρίνων επιφανειών, στην πρόσθια δε, να υπάρχει μια εξώγλυπτη γυναικεία φιγούρα από χαλκό. Είναι μια εξώγλυπτη γυναικεία φιγούρα, που απεικονίζει μια Κόρη με χαμηλό βλέμμα προς το έδαφος -όπου προφανώς κείτονται οι νεκροί στρατιώτες- σαν να αποδίδεται ο σεβασμός και η ευγνωμοσύνη, με ελαφρά κλίση του ποδιού, έτοιμη να γονατίσει, κρατώντας με το δεξί της χέρι ένα κλάδο δάφνης, λίγο πριν το θέσει επί των τάφων. Χαρακτηριστικά είναι το χτένισμα των μαλλιών της και η ελεύθερη θέση του αριστερού χεριού με στις πτυχές του φορέματος, έτσι ώστε να δίνεται η αίσθηση του βάθους στην εξώγλυπτη μορφή. Στη βάση του υπάρχει το επίγραμμα : «ΑΓΕΡΑΣΤΗ Η ΔΟΞΑ ΤΩΝ ΥΠΕΡ ΠΑΤΡΙΔΟΣ ΠΕΣΟΝΤΩΝ»		

α/α	29	Ταυτότητα Υπαίθριου Γλυπτού	Φωτογραφία
Στοιχεία Έργου	Όνομασία Έργου	: “Μνημείο Γενοκτονίας Ποντιακού Ελληνισμού”	
	Θεματική Κατηγορία	: Μνημεία	
	Όνομα Γλύπτη	: Καλακαλλάς Γ. Ανδρέας – Δημητρίου Κώστας	
	Φορέας Ανάθεσης	: Δήμος Τυρνάθου	
	Δήμαρχος /	: Κόκουρας Ιωάννης	
	Χρονολογία τοποθέτησης	: 2023	
	Τόπος Τοποθέτησης	: Πλατεία Δημάρχου Πανταζή Πλάκα	
Σύντομη Περιγραφή και Σχολιασμός Έργου	Το μνημείο της γενοκτονίας του Ποντιακού Ελληνισμού βρίσκεται στην πλατεία Δημάρχου Πανταζή Πλάκα στον Τύρναβο. Πρόκειται για μνημείο με δυο όψεις: έμπροσθεν μια εξώγλυπτη παράσταση από χαλκό ενός άνδρα και μια γυναίκας ποντίων με τις παραδοσιακές φορεσιές των Ποντίων, με την μητέρα να κρατά στα χέρια της το παιδί της και τον άντρα να κρατά το ξίφος έτοιμος να υπερασπιστεί την οικογένειά του και το χώμα που πατούν από τους εχθρούς Νεότουρκους του Κεμάλ Ατατούρκ, με τις όψεις των προσώπων τους είναι καταφανώς περιφρονητικές προς τον θάνατο και ακατάβλητες από τις διώξεις και τις κακουχίες και στην πίσω όψη σε μάρμαρο εγχάρακτα σχηματισμένα: άνω ένας αετός και κάτω οι μορφές δύο μικρών παιδιών που κρατούν στα χέρια τους δάδες αναμμένες... Η εγχάρακτη επιγραφή αναφέρει την ρήση του αείμνηστου πολιτικού Λεωνίδα Ιασωνίδη: «Ξηρανθήτω ημίν ο λάρυγξ εάν επηλαθόμεθά σου ως πάτριας ποντία γη...» Λεωνίδας Ιασωνίδης (1884-1959)		

ΑΜΠΕΛΩΝΑΣ

α/α	30	Ταυτότητα Υπαίθριου Γλυπτού	Φωτογραφία
Στοιχεία Έργου	Όνομασία Έργου	: “Ηρώ Αμπελών”	
	Θεματική Κατηγορία	: Ηρώα	
	Όνομα Γλύπτη	: Σκούταρης Στέφανος	
	Φορέας Ανάθεσης	: Κοινότητα Αμπελών	
	Δήμαρχος / Πρόεδρος	: Θεόδωρος Γ. Παπαθεοδώρου	
	Χρονολογία τοποθέτησης	: 1926	
	Τόπος Τοποθέτησης	: Κεντρική Πλατεία Αμπελών <i>έμπροσθεν Ι.Ν. Κοιμήσεως Θεοτόκου</i>	
Σύντομη Περιγραφή και Σχολιασμός Έργου	Το Ηρώ του Αμπελών, βρίσκεται στην κεντρική πλατεία του, στην προέκταση του αυλείου χώρου και έμπροσθεν του μητροπολιτικού ναού της Κοιμήσεως της Θεοτόκου, της πόλης. Το Ηρώ αποτελείται από τέσσερα τμήματα: τις δύο ορθογώνιες μεγάλες και συμπαγείς βάσεις από σκληρή πέτρα, την κυρίως στήλη από λευκό μάρμαρο στην πρόσθια πλευρά της οποίας υπάρχει εγχάρακτο επίγραμμα και εξώγλυπτη σύνθεση από δάφνινο στεφάνι με τον σταυρό στο μέσον και τέλος το επιστέγασμα που είναι ένας περικαλλής αμφορέας, από τον οποίο φαίνεται να ξεπηδούν φλόγες... Στην εγχάρακτη επιγραφή αναγράφεται: «ΕΙΣ ΑΙΩΝΙΑΝ ΜΝΗΜΗΝ ΤΩΝ ΥΠΕΡ ΠΑΤΡΙΔΟΣ ΠΕΣΟΝΤΩΝ ΤΕΚΝΩΝ ΤΗΣ» Η ΚΟΙΝΟΤΗΣ ΚΑΖΑΚΛΑΡ ΤΟ ΗΡΩΝ ΤΟΥΤΟ ΑΝΕΣΤΗΣΕΝ 1926»		

α/α	31	Ταυτότητα Υπαίθριου Γλυπτού	Φωτογραφία
Στοιχεία Έργου	Όνομασία Έργου	: “Ηρώ Βρυοτόπου”	
	Θεματική Κατηγορία	: Ηρώα	
	Όνομα Γλύπτη	: Γεντέκος Δημήτρης	
	Φορέας Ανάθεσης	: Κοινότητα Βρυοτόπου	
	Δήμαρχος / Πρόεδρος	: Άγνωστος	
	Χρονολογία τοποθέτησης	: 1960	
	Τόπος Τοποθέτησης	: Κεντρική Πλατεία Βρυοτόπου – Έμπροσθεν Ι.Ν. Βρυοτόπου	
Σύντομη Περιγραφή και Σχολιασμός Έργου	Το Ηρώ βρίσκεται στο δεξιό μέρος του αυλείου χώρου του Ι.Ν. των Αγίων Κων/νου & Ελένης στον Βρυότοπο. Πρόκειται για μια συμπαγή μαρμαρίνη στήλη πάχους 15-20 εκατ. και ύψους άνω των 2 μ. Απεικονίζει έναν στρατιώτη του Β' ΠΠ να κρατά, να μην αποχωρίζεται την σημαία. Φαίνεται να φέρνει προς τα δεξιά του, έχοντας ήδη χάσει τη ζωή του. Πίσω του υπάρχει η μορφή μιας γυναίκας που προσπαθεί να τοποθετήσει ένα δάφνινο στεφάνι οδηγώντας τον στην αιώνια μνήμη με τα φτερά της. Ο καλλιτέχνης αποδίδει εξάισια το βάθος της εικόνας αν και πρόκειται για εξώγλυπτη δημιουργία. Στο Ηρώ δεν υπάρχει κάποιο επίγραμμα.		

α/α	32	Ταυτότητα Υπαίθριου Γλυπτού	Φωτογραφία
-----	----	-----------------------------	------------

Στοιχεία Έργου	Όνομασία Έργου	:	“Ηρώ Δελεριών”
	Θεματική Κατηγορία	:	Ηρώα
	Όνομα Γλύπτη	:	Γεντέκος Δημήτρης
	Φορέας Ανάθεσης	:	Κοινότητα Δελεριών
	Δήμαρχος / Πρόεδρος	:	Άγνωστος
	Χρονολογία τοποθέτησης	:	~ 1960
	Τόπος Τοποθέτησης	:	Κεντρική Πλατεία Δελεριών
Σύντομη Περιγραφή και Σχολιασμός Έργου	Το Ηρώο βρίσκεται προστατευμένο σε ένα μικρό αλσύλλιο στα Δελέρια και αποτελείται μια συμπαγή μαρμαρίνη στήλη πάχους 15-20 εκατ. και ύψους άνω των 3,5 μ. που περιλαμβάνει μια εξώγλυπτη δημιουργία εμπρός και συνεχές σκάλισμα πίσω. Απεικονίζεται η μορφή μια γυναίκας που κρατά ένα σκληρό πάπυρο (;) στον οποίο σημειώνει, ακουμπώντας σε αρχαίο κίονα... Στο πλάι υπάρχουν 4 βιβλία που φανερώνουν την γνώση, τοποθετημένοι σε μικρό τραπέζι, με ένα ανθρωπόμορφο φτερωτό ζώο να στέκει πιστός φύλακας.. Η εξώγλυπτη εικόνα τελειώνει με δύο αετούς να σκεπάζουν με τις φτερούγες του το κεφάλι του δαφνοστεφανομένου κοριτσιού, κατά τρόπο που μπορεί κάποιος να ισχυριστεί ότι προστατεύει το πνεύμα και τη γνώση, αλλά και την μακραίωνη ιστορία των προγόνων μας... Και στην εξώγλυπτη αυτή δημιουργία, ο καλλιτέχνης αποδίδει εντυπωσιακά το βάθος στην εικόνα μέσα από τις πτυχώσεις και τον ίσκιο που δημιουργούν με τις ακτίνες του ήλιου. Αυτό το θαυμάσιο Ηρώο, φέρει στη βάση του το επίγραμμα: «ΑΙΩΝΙΑ Η ΜΝΗΜΗ ΤΩΝ ΑΘΑΝΑΤΩΝ ΗΡΩΩΝ»		

α/α	33	Ταυτότητα Υπαίθριου Γλυπτού		Φωτογραφία
Στοιχεία Έργου	Όνομασία Έργου	:	“ Ηρώ Ροδιάς ”	
	Θεματική Κατηγορία	:	Ηρώα	
	Όνομα Γλύπτη	:	Άγνωστος (Πιθανόν ο Στέφανος Σκούταρης)	
	Φορέας Ανάθεσης	:	Κοινότητα Ροδιάς	
	Δήμαρχος / Πρόεδρος	:	Άγνωστος	
	Χρονολογία τοποθέτησης	:	Άγνωστος (Πιθανόν πλησιόχρονα του 1926)	
	Τόπος Τοποθέτησης	:	Αύλειος Χώρος Πνευματικού Κέντρου	
Σύντομη Περιγραφή και Σχολιασμός Έργου	Το Ηρώο της Ροδιάς βρίσκεται στον αύλειο χώρο του Δημοτικού Σχολείου Ροδιάς – Δελεριών. Πρόκειται για αναθηματική στήλη από μάρμαρο, επί τετραγώνου κενотаφίου βάσης που τελειώνει στην κορυφή με τον σταυρό και ένα στεφάνι ριγμένο πάνω του, ως επιστέγαση. Το Ηρώο φαίνεται να υπέστη ανεπίτρεπτη αλλοίωση με την τοποθέτηση πινακίδων εκ των υστέρων όπως και ονόματος, αναγράφοντας με διαφορετική τεχντροπία τα ονόματα των πεσόντων στους πολέμους 1912-1920 και διαφορετική κατά το 1940-1949, που περιλαμβάνει και την περίοδο του εμφυλίου πολέμου!!! Επί του Ηρώου αναγράφεται : «ΠΕΣΟΝΤΕΣ ΕΝ ΠΟΛΕΜΟΙΣ 1912-1920 ΚΟΙΝΟΤΗΤΟΣ ΡΟΔΙΑΣ» Η όλη νόρμα του Ηρώου προσιδιάζει με την τεχντροπία που ακολουθούσε η οικογένεια Σκούταρη, γεγονός που οδηγεί στο συμπέρασμα ότι ο δημιουργός του Ηρώου πιθανότατα να ανήκει στον Στέφανο Σκούταρη.			

α/α	34	Ταυτότητα Υπαίθριου Γλυπτού		Φωτογραφία
Στοιχεία Έργου	Όνομασία Έργου	:	“Μνημείο Εθνικής Αντίστασης - Μάχη του Καράλακα 6-5-1944”	
	Θεματική Κατηγορία	:	Μνημείο	
	Όνομα Γλύπτη	:	Άγνωστος	
	Φορέας Ανάθεσης	:	ΠΕΑΕΑ Λάρισας	
	Δήμαρχος /	:		
	Χρονολογία τοποθέτησης	:	Άγνωστος	
	Τόπος Τοποθέτησης	:	Τοποθεσία Καράλακας (14ο χλμ. Ροδιάς-Καρυάς)	
Σύντομη Περιγραφή και Σχολιασμός Έργου	Το μνημείο βρίσκεται 26 περίπου χλμ. της επαρχιακής οδού Τυρνάβου – Ροδιάς – Καρυάς Ολύμπου και στήθηκε στην τοποθεσία όπου στις 6 Μαΐου του 1944, διεξήχθη φονική μάχη μεταξύ των ανταρτών του ΕΛΑΣ και των Γερμανικών στρατιωτικών δυνάμεων. Πρόκειται για μία λιτή σύνθεση μαρμαρίνων επιφανειών στο σώμα του οποίου υπάρχουν εγχάρακτα τα ονόματα των πεσόντων στην σφοδρή μάχη του Καράλακα μεταξύ των ανταρτών του ΕΛΑΣ και των Γερμανών που έληξε με συντριπτική νίκη των Ελλήνων και βαριές απώλειες των Γερμανών. Το επίγραμμα αναφέρει: «ΕΘΝΙΚΗ ΑΝΤΙΣΤΑΣΗ 1941-1945 ΠΕΣΟΝΤΕΣ ΕΛΛΑΣΙΤΕΣ ΣΤΗ ΜΑΧΗ ΚΑΡΑΛΑΚΑ 6 ΜΑΙΟΥ 1944»			

α/α	35	Ταυτότητα Υπαίθριου Γλυπτού	Φωτογραφία
Στοιχεία Έργου	Όνομασία Έργου	: “Ηρώ – Μνημείο Μελούνας”	
	Θεματική Κατηγορία	: Ηρώα	
	Όνομα Γλύπτη	: Άγνωστος	
	Φορέας Ανάθεσης	: Δήμος Ελασσόνας	
	Δήμαρχος /	: Πασχόπουλος Γεώργιος	
	Χρονολογία τοποθέτησης	: 2012	
	Τόπος Τοποθέτησης	: Αυχένας Μελούνας 31,5 χλμ. Ν.Ε.Ο. Λάρισας Κοζάνης	
Σύντομη Περιγραφή και Σχολιασμός Έργου	Το Ηρώ – Μνημείο της Μελούνας αποτελείται από μάρμαρο και ακολουθεί τις χαρακτηριστικές νόρμες των Ηρώων, λιτό, επιβλητικό, αντάξιο της θυσίας των στρατιωτών στην υπόθεση της απελευθέρωσης των ελληνικών περιοχών κατά τους Βαλκανικούς Πολέμους του 1912. Στέκει στον αυχένα του ορεινού περάσματος της Μελούνας, επιβλητικό στο χώρο!! Χαρακτηριστικό η εξώγλυπτη μορφή της Νίκης και του επιστεγάσματος που υπενθυμίζει έντονα ανάλογες στήλες της αρχαίας ελληνικής κλασικής περιόδου (Αναθηματική στήλη Μνημείο Ποσειδώνος Λάρισα)... Το Ηρώ της Μελούνας, αν και δεν ανήκει στον Τύρναβο αλλά στον Δήμο Ελασσόνας, πρέπει να αναφέρεται και από τον Τύρναβο, αφού από τον Τύρναβο ξεκίνησε τον αγώνα του ο Ελληνικός Στρατός κατά τους Α΄ & Β΄ Βαλκανικούς Πολέμους 1912-13, με βαρύ φόρο αίματος για την πόλη μας... Επί του Ηρώου υπάρχει η επιγραφή : «ΘΕΣΗ ΜΕΛΟΥΝΑ 1912-2012 100 ΧΡΟΝΙΑ ΕΛΕΥΘΕΡΙΑΣ»		

ΚΑΥΚΑΚΙ

α/α	36	Ταυτότητα Υπαίθριου Γλυπτού	Φωτογραφία
Στοιχεία Έργου	Όνομασία Έργου	: “Μνημείο Εκτελεσθέντων στο Καυκάκι”	
	Θεματική Κατηγορία	: Μνημείο	
	Όνομα Γλύπτη / Κατασκευαστή	: 735 Δ.Ε.Μ. Λάρισας / Γενικό Επιτελείο Στρατού	
	Φορέας Ανάθεσης	: Κοινότητα Δομενίκου	
	Δήμαρχος / Πρόεδρος	: Πούλιος Βασίλειος / Κουρσοβίτης Σοφοκλής	
	Χρονολογία τοποθέτησης	: 1969	
	Τόπος Τοποθέτησης	: Τοποθεσία “Καυκάκι” 32 χλμ. ΠΕΟ Λάρισας-Κοζάνης	
Σύντομη Περιγραφή και Σχολιασμός Έργου	Το αρχιτεκτονικό στήσιμο του μνημείου στο χώρο των εκτελέσεων που χρησιμοποίησε το επικλινές του εδάφους και τον λοφίσκο είναι πραγματικά εντυπωσιακό και μελετημένο κατά τέτοιον τρόπο ώστε να είναι ορατό από πολύ μακριά. Η ανάβαση της κλίμακας- σκαλοπάτια προς την κορυφή του λοφίσκου, παραπέμπει στον σύγχρονο Γολγοθά των εκτελεσθέντων κατοίκων των χωριών της Ποταμιάς. Ο σταυρός στην κορυφή του μνημείου έχει ύψος 8,60 μέτρα με προσανατολισμό από την Ανατολή προς την Δύση, όπως και όλο το μνημείο. Τα υλικά που το συνθέτουν είναι πέτρα, μπετόν και μάρμαρο. Μία σκάλα οδηγεί τον επισκέπτη στο πρώτο επίπεδο και μια δεύτερη στο χώρο όπου υπάρχει ο «βωμός» και οι εγχάρακτες αναθηματικές πλάκες με τα ονόματα των εκτελεσθέντων κατοίκων του Δομενίκου, του Μεσοχωρίου και του Δαμασίου. Η τοποθετημένη πληροφοριακή πινακίδα του Συλλόγου των Απανταχού Δομενικιωτών, αναγράφει: «ΕΚΤΕΛΕΣΘΕΝΤΕΣ ΑΠΟ ΤΑ ΣΤΡΑΤΕΥΜΑΤΑ ΚΑΤΟΧΗΣ ΤΗΝ 16-2-1943 ΣΕ ΣΑΣ ΠΟΥ ΠΕΣΑΤΕ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΛΕΥΘΕΡΙΑ ΕΥΛΑΒΙΚΑ ΜΠΡΟΣΤΑΣΑΣ ΓΟΝΑΤΙΖΟΥΜΕ ΚΟΙΜΗΘΕΙΤΕ ΔΕΝ ΣΑΣ ΞΕΧΝΑΜΕ 1990 ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΑΠΑΝΤΑΧΟΥ ΔΟΜΕΝΙΚΙΩΤΩΝ» Το επιβλητικό μνημείο τελειώνει στο τρίτο πλάτωμα με τον επιβλητικό και ορατό από μακριά σταυρό και τον ιστό με την ελληνική σημαία.		

Αναμφίβολα, πολλά ακόμη θα μπορούσαν να είχαν γραφεί για τα γλυπτά που συνιστούν την δημόσια υπαίθρια γλυπτική του ενιαίου Δήμου Τυρνάβου. Έγινε καταγραφή όλων των γλυπτών και των μνημείων και προσπάθεια τεκμηρίωσης αυτών με φωτογραφίες και αποδεικτικά στοιχεία του χρόνου δημιουργία ή τοποθέτησης στους δημόσιους χώρους του ενιαίου Δήμου Τυρνάβου, όπου αυτό ήταν δυνατόν.

Έγινε προσπάθεια τέλος απόδοσης των γλυπτών στους καλλιτέχνες που τα φιλοτέχνησαν.

Υπάρχουν ωστόσο ακόμη, αρκετά σημεία που χρειάζονται περαιτέρω διευκρινίσεις, όπως λ.χ.

- ✓ η έλλειψη στοιχείων για τη ζωή και το έργο δωρητών και των ετών τοποθέτησης ορισμένων γλυπτών & προτομών,
- ✓ η έλλειψη πληροφοριών του μνημείου που βρίσκεται εντός του στρατοπέδου Σχοινιά, παρά τις επανειλημμένες τηλεφωνικές επικοινωνίες με τον Ελληνικό Στρατό,
- ✓ το έτος τοποθέτησης και ο γλύπτης που φιλοτέχνησε το Ηρώο-Μνημείο Πεσόντων στους Β.Π. 1912-13, που πιθανόν να είναι η οικογένεια Σκούταρη,
- ✓ τα ακριβή έτη τοποθέτησης ορισμένων Ηρώων και τους Προέδρους των πρώην κοινοτήτων που ανέλαβαν την διαδικασία, τους κατασκευαστές του ενός εκ των δύο (Ροδιάς, πιθανόν της οικογένειας Σκούταρη) π.χ. στη Βρύση Τυρνάβου, στα Δελέρια, Ροδιά και στον Καράλακα...

Σημαντικές και πολύτιμες ήταν οι πληροφορίες παρασχέθηκαν από πρώην αυτοδιοικητικούς αιρετούς και φίλους υπηρεσιακούς παράγοντες, προκειμένου να προσδιορισθούν χρονικές περίοδοι και άλλες πληροφορίες των γλυπτών έργων..

Η κοιμητηριακή γλυπτική, είναι ένα αρκετά ευαίσθητο ζήτημα που αφορά πρόσωπα και ως εκ τούτου καθίσταται εξ αρχής, ιδιαίτερο αντικείμενο μελέτης – παρουσίασης, όπως και ορισμένων ακόμη καλλιτεχνών-γλυπτών που θα ακολουθήσει στο επόμενο χρονικό διάστημα...

Αναπόσπαστο μέρος της υπαίθριας και δημόσιας γλυπτικής, είναι οι καλλιτέχνες, οι γλύπτες όλων των γλυπτών και συνθέσεων που αναφέρθηκαν στο παρόν. Στοιχεία όλων των ανθρώπων που μας χάρισαν τις δημιουργίες τους παρατίθενται κατωτέρω..

Πέτρος Οντούλης
Πρώην Διευθυντής Δήμου Τυρνάβου

ΥΓ. Η εξεύρεση του παραμικρού στοιχείου ή χρηστικής πληροφορίας ήταν και είναι ένα δύσκολο εγχείρημα που απαιτεί εργατώρες, κρίση και κόπο. Σε καμία περίπτωση η αναφορά στα ανωτέρω θέματα δεν κρίνεται ολοκληρωμένη και πλήρης. Η γραφή και η αναφορά των γεγονότων και των προσώπων διαμορφώνεται κάθε φορά από τα στοιχεία που ανασύρονται και την προσωπική κρίση του γράφοντα. Σε κάθε περίπτωση το παρόν τίθεται στην κρίση των αναγνωστών και κάθε διόρθωση ή συμπλήρωση θεωρώ ότι θα ήταν αναγκαία ή δίκαιη... Οποιοσδήποτε όμως μπορεί να συνεισφέρει στην κατεύθυνση της βελτίωσης, εξασφάλισης και ανάδειξης της τοπικής μας ιστορικής μνήμης, είναι ευπρόσδεκτος. Οι φωτογραφίες που δεν αναφέρουν προέλευση είναι του συντάκτη του παρόντος.